

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 35.) Utkommer hvarje Söndag. Gøtheborg den 29 Augusti 1852. Pris för år: 4 R:dr B:co. (VI årgången.)

Herr Florios etablissement vid Marsala på Sicilien.

Marsala.

På de gamles udde, Libæum, utgörande vestra spetsen af Trinakrien (Sicilien), vänd åt Afrikas kust, midt emot den plats, hvarest få, knappt märkbara, af öknens sand be- täckta ruiner skola bevisa, att det var der, hvarest en gång Carthago låg, denna Roms mäktiga medfällerska om herraväldet öfver världen — befinner sig staden Marsala, på- tagligen af saracenskt ursprung; ty de för- handenvarande fragmenterna jemte forn- grekiska minnesmärken äro ögonskenligen lem- ningar från mycket tidigare der bestående och kanske redan, likasom Mucia, under puniska krigen i grund och botten förstörda städer, hvars ruiner tillfälligtvis blifvit an- vände till nya byggnader, och detta utan uppmärksamhet eller undersökning. Äfven ville man af sjelfva stadens namn, i de

saracenska orden Marsel-Allah (Guds land- stigningsplats — hamn —) finna ett erkän- nande af platsens förmånliga läge och den säkra hamnens fullkomlighet. Sedan dess har mycket förändrat sig: den säkra ham- nen förstördes efter segern vid Lepanto medelst nedkastandet af ofantliga klipp- block, ruiner af kringströdda forntida min- nesmärken, som framsläpades kanske till och med från ruinstaden Selinunt, för att kristendomens fiender der icke skulle finna någon landstigningsplats. Man får ytterli- gare observera, att Marsalas invånare sedan århundraden förgäfvos, ända till vår tid, försökt att af de olika efter hvarandra följande regeringar få tillstånd att med egna uppoffringar återställa hamnen.

Dock, vi skola hvarken tala om forntid eller medelålder, utan snarare underhålla våra läsare med sättet, huru Marsala och

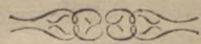
dess ganska betydliga omgifning jemte en stor del af Sicilien genom företagsandan hos en enda man har förvärfat sig ganska stor välmakt.

För omkring femtio år sedan nedsatte sig engländaren Woodhouse i Marsala. Han hade i det hittills knappt bemärkta och för långa sjöresor odugliga vin, som vexer i nejden, funnit mycken likhet med det span- ska Xeres- och det sämre Madera-vinet. Han införskref från Spanien telningar, som han öfverlät till fortplantning åt gods- egare och vingårdsmän, för att deri- genom förädla vinstocken på ön. Glada, att för sin skörd finna en beredvillig och till och med frikostig afnämare, öfverlät odlarne densamma gerna till ett pris, som köparen återfick tredubbladt i England. Att han snart på denna handel blef rik, faller af sig sjelft. Näst efter honom följde

Ingham, som till och med blef millionär — andra följde i deras fotspår, men, antingen därför att de icke förtodo saken eller voro blottade på tillräckliga medel, att likasom företrädarne kunna konkurrera med hvem som helst, nog af — de gingo öfverända.

Slutligen uppträdde äfven för omkring tio år sedan köpmannen Florio från Palermo, försedd med tillräckliga krafter och sakkännedom samt hotade nu, genom en ovanlig verksamhet och flit, att bli farlig för sina konkurrenter. Hans rikliga tillgångar på kontanta medel satte honom i stånd, att under de goda åren tillägna sig de bästa vinerna, och med en ihärdighet, som förgäfvades söker sin like, har han hunnit så långt, att hans viner som oftast öfverträffa de andras i godhet. I England har Florios vin funnit ett så stort förträde, att större delen af de 12000 pipor, som årligen försändas till olika hamnar, stannar i England.

För alla de främmande, som göra en tur omkring på ön, står hans etablissement i Marsala öppet, och der man emottages med den största gästfrihet, hvilket för den genomresande är så mycket mer välkommet, som Marsala med sina 27,000 invånare dock icke äger ett drägligt värdshus. Här i sitt vänliga, af vinlager omgifne hus, vid det sköna havets strandbrädd, finner den aldrig så litet rekommenderade främlingen ett godt nattlogi och vid det rikligt besatta bordet ett så ymnigt öfverflöd af vin, att han vanligtvis först salig söker nya krafter i Morphej armar.

Indianerlif.

(Forts. fr. N:o 34.)

Detta bad har en särdeles vigt och högtidlighet, som, jemte andra ceremonier, pojkarne måste underkasta sig, när de hafva uppnått fjortonde året. De erhålla då ett slags kroppslig och andlig invigning. Man underkastar dem en afvexlande ordning af att fasta och medicinera, och söker genom rusgifvande drycker att försätta dem i ett tillstånd af öfverspändhet, under hvilken de tro sig se syner, som upplysa dem om framtiden. Detta tillstånd lägger grunden till deras framtida fantastiska åsigtter och icke sällan heroiska lefnadssätt; dessa syner fästa sig outplånligt i Indianens hufvud och hjerta, och öfvergifva honom icke, huru äro hans förhållanden blifva. För att

frambringa detta retande tillstånd, erhåller den, som skall invigas för lifvet, flera dagar efter hvarandra intet annat än en nälve mais, rötter och vatten, i hvilket några blad af nämnde vext upplötas. Han får ej se dagsljuset och icke lemna sin wigwam på fem dagar, då han derur endast får utgå i nya kläder. Under förloppet af tolf månader får han icke äta kött och det är honom ej tillåtet att vidröra sitt hufvud med fingrarna. Är sådant oundvikligt af nöden, så måste han dertill begagna sig af en träbit, som sedan genast upptrännes. I fyra månader, de sista af invigningstiden, måste den unga mannen för sig underhålla en särskild eld, sjelf laga sin mat, får endast äta i mörker, och hvarje fjortonde dag efter nymåne icke njuta annat än spadet af ormbunkerot. På tolfte månaden samlar han spetsarne af halmen efter den njutna maisen, förbränner dem till aska och ingnider dermed sin kropp. Vid slutet af den tolfte månaden går han, beledsagad af sina släktingar och stammens höfding i ett starkt svettbad, framför hvilket presterne eller trollkarlarne förrätta besynnerliga bruk, liknande dem vid sjukbehandlingen, så länge han der vistas. Omedelbart ur detsamma ilar den invigande ut i vattnet, vid hvars brädd han af kvinnorna mottages med jubel, men af männerna med allvarsam tystnad. Denna sista tvättning upptager honom i jägarnes och krigarnes led. Af höfdingen får han en af trollkarlen invigd tomahawk; skalperkniven erhåller han först efter en af honom utförd ryktbar krigs- eller jagtbragd, och vid samma tillfälle de af hans älidne fader eröfrade och kvarlemnade skalper. Är afståndet icke för stort, så företages den sista akten af invigningen, svett- och vattenbadet, i närheten af den "starka medicin-klippan", och upptagningsfesten är då så mycket mera lyckosam och lysande.

Vi tillåta oss här så införa några ord om barnens tidigare uppfostran hos dessa folkstammar. Hos alla Indianer är kärleken till barnen mycket stor, och för deras uppfostran användes synnerlig uppmärksamhet. Så snart ett barn är födt, går den alltid friska, otroligt litet medtagna modren, under sommartiden, genast till vattnet, neddoppar deri sitt barn, och förfärdigar dess "Papoose" — ett ord, som af Indianerne icke blott användes om den lilla läda, uti hvilken kvinnorna lägga sina små barn, utan jemväl barnet sjelft. Det är en vagga, som kan bäras på ryggen, och uti hvilken barnet, inpackadt som en munie, kan, medelst axelband, bäras omkring öfverallt. Ofta äro dessa papooser, isynnerhet hos de

vildare stammerna, utsirade på det prydligaste med målningar och brokiga perlor. Ett rörande bruk hos de indianska mödrarna är följande: Om barnet dör i en tidig ålder, då det ännu har sin boningsplats på modrens rygg, så fyller den sörjande kvinnan, isynnerhet om det är den förstfödde hon mistat, icke sällan det rum, som hennes barn der intagit, med svarta fjädrar, bär dem med sig öfverallt, samt bär sig åt, som om hennes älskling ännu vore vid lif. Hon ställer papoosen bredvid sig, när hon arbetar, pratar med och smeker den, och tyckes tvinga sig till den öfvertygelse, att barnet ännu le ver.

Indianskan ammar sitt barn tills det är fem, ibland tills det är sju år gammalt, och matar det derjemte med en deg af maiskorn och mjölk, eller i brist deraf med vilda risgryn och hafra, hvilken, rensad från skalet, krossas mellan stenar och kokas med socker och vatten.

Från dess spädate ålder bemöda sig föräldrarna, att hos barnen uppväcka hög för oberoende, tvinga dem därför aldrig till något och inplanta hos dem tacksamhet mot den store anden, som gifvit dem lifvet, och som, genom sina ringare andar, sändt dem korn, vildt o. s. v. Med den största omsorg inpräglas hos dem aktning för ålderdomen och allvarsamt begär att följa de "vise männens af deras stam" råd och exempel. Undervisningen sker aldrig i någon befällande ton, utan, för att ej sära de ungas egenkärlek och stolthet, blott med öfvertalande, förmaning och öfverhufvud blott medelst moraliskt i. flytande. Kroppsligt straff eger aldrig rum. Vanligen gifver fadren sitt barn i dess femte eller sjette år ett namn, hvilket, enligt hans uppgift, meddelas honom i någon dröm. Detta namngifvande sker på ett högtidligt sätt, under sång och offring till Manitu. De kalla det "att bedja öfver barnet." När modren gifver barnet ett namn, så gör hon dervid ej så många omständigheter, och uppkallar det vanligen efter någon egenskap, som i synnerhet faller henne i ögonen hos detsamma, såsom: Storöga, Starkarm, böjligen trädstam o. s. v. Dessa egne namn, ty familjnamn finnas icke, förändras ofta och villkorligen efter personliga egenskaper, eller under märkvärdiga omständigheter vid djurs dödande. Icke sällan gifva äfven visioner, på hvars sanning Indianen aldrig tviflar, anledning till namnförändring.

Redan i deras spädate ålder öfva pojkarne sig i begagnandet af bågen, de hållas ej till något arbete och ledas helt och hållet af sina infall. Anställa de någon skada, så påminnas de blott med goda ord,

och föräldrarna godtgöra hellre skadan rikligen, än de skulle vilja straffa sina barn. När pojken blir något större, får han en bössa. Den första hjort han skjuter, gifver alltid anledning till en fest, och är till och med en björns första byte, så har glädjen intet slut, och gossen eller ynglingen erhåller invigningen till man eller jägare förr än vanligt.

I "Mottes", nära vid "Medicin-klippan", firades i Juli förlidet år en besynnerlig, af flera Indianstammar föranstaltad fest, eller mycket mer en gudstjänst, om hvilken Dr. Clement i *St. Louis Republicain* bland annat gjorde följande meddelande: Sedan längre tid tillbaka tycktes gebitet inom prairieerna och Mississippis vara regionen för åskvädret och tummelplatsen för alla vindar. Indianerna, som hata regnet och frukta åskan, togo i en församling ovädret till föremål för sina öfverläggningar, och beslutade till följe af deras trollkarlars råd ("då dunderfogelns vingar måste brytas"), att tillställa en stor ringdans, för att försona den onde anden. Genast togos förnödna mått och steg och genom löpare skickades bud till de olika stammarna. Snart infunno sig på ö-prairien mer än tusen Indianer. Skådeplatsen för denna religiösa dans var en af grenar omgifven inhägnad, försedd med bågformiga öppningar åt alla fyra väderstrecken, så att sjelfva rummet bildade en stor circus. I midten af detsamma uppreste man en påle med den af bark skurna bilden af dunderfogeln, en besynnerlig komposition af sammanhängande fogelhufvuden och vingar på en med brinnande rött målad kropp. Vid hvardera af de fyra portarna höjde sig likaledes en påle med en liknande bild; men mindre och med färre hufvuden än den i midten. Nära vid foten af centralpålen var en liten löfhydda, eller snarare håla inrättad under upptornade sassafrasgrenar, uti hvilken en karl, den fulaste bland de fula, satt inhöljd i en buffelhud, och skrek värre än en besatt samt förvred sitt med rött och svart målade ansigte på det förfärligaste. Derjemte slog denne officielle vädermakare och spåman afvexlande antingen på en trumma eller blåste på ett af den i flöjtväg förfärdigadt instrument, för att dermed leda evolutionerna till den börjande dansen. Framför hans gömställe befunno sig olika mystiska tecken — en af bark utskuren bild af en springande buffel, som med sina bakben hängde fast i marken, en sönderbruten pipa, en röd sten af medicinklippan, bildad som ett människohufvud, och några bitar måladt, halfförkolnadt trä. På ett gifvet tecken af trollkarlen sprungo först

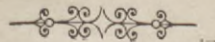
de unga männen in igenom de fyra portarna i kretsen och började i procession en runddans, som, vid de ständigt i hastighet tilltagande tonerna af trumman och flöjten, slutligen upplöste sig i ett döfvande virrvarr. Trollkarlen vidrörde en af de mystiska bilderna, och plötsligt blefvo de dansande stående i den ställning, de innehade, då tecknet gafs. Ett annat tecken och alla de åskådare, gammal och ung, man och kvinna, som hittills haft sin plats utom cirkeln, trängde nu in uti densamma och började en rasande ringdans, som, lik vattengölen, griper allt och drifver det omkring i vansinzig hvirvel, och i sin oanständighet nästan uppnådde oblygheten vid den beryktade cancadansen af det 19:de århundradets franska rouéerna. Åter en signal af väderprofeten, och de dansandes otroliga smidighet öfvergick ögonblickligt till kroppens bildstodlika stelhet; nu sprängde flera ryttare, som hittills hållit stilla på andra sidan af circus, fram i vildaste galopp öfver dess inhägnad, och aflossade, plötsligt stannande hästarna, sina bössor på dunderfogeln, som träffad nedföll från pålen. Vildt jubelskrik uppfyllde luften, men hvilket åter tvärtystnade på den mäktige trollkarlens vink, och en af höfdingarne började ett tal, som i sanning stod i rak motsats till de hittills utöfvade barnligheterna. Med vördnadsfull hållning förkunnade talaren, att Manitu (den store anden) vore försonad, då "dagens stjärna, som åsett dunderfogelns nederlag, hade åter blifvit mäktig, och himmelens andefogel skulle åter komma att sväfva öfver hyddorna." Oemotsägligt andades ur dessa besynnerliga, fantastiskt inväfdade bilder en helt och hållet poetisk anda. Så t. ex betecknade en talare en europeiska, som bistått en squaw af talarens stam med hjälp, och afslagit att därför mottaga en erbjuden pantherhud: "Hon är skön, ty hon har lefvat i skogarnes och bergens frihet, vår blomman har söfvit på hennes kinder, och de röda skogsbären hafva hvilat på hennes läppar; den bruna nöten har färgat hennes hår, och den mörkblå himmelen har gifvit färgen åt hennes ögon. Vinden, som gungar de unga björkarna, har lånat henne sina rörelser, och den stilla sjöns lilja fann sitt hem på hennes barm. Men den store anden har gifvit henne ett stolt hjerta o. s. v." Efter slutadt, med allvarlig stillhet afhördt tal, buro kvinnorna med ljudlös trägenhet buskar och bilder upp i bergen, hvarest de spridde sig åt alla håll, och innan några få minuter voro förlutna, var den nyss af människor så uppfyllde platsen åter förvandlad till en ödemark.

Dialekten och den grammatikaliska sammansättningen af orden i det indianska språket är, oaktadt söndersplittrandet af detta märkvärdiga folk i nästan 400 olika stammar, och hvars utbredande öfver en mäktig jordsträcka, från Kopparflodens mynning till Mississippis, från Stilla till Atlantiska hafvets vikar, dock icke på långt när så skiljaktigt, som på östra hemisfären. Till och med i rikdomen af besynnerliga, men jemväl poetiska och behagliga bilder återfinner man alltid hos dem en viss likhet. Utan tvifvel ligger orsaken till detta märkvärdiga factum deruti, att Vesterns folk mer än alla jordens öfriga folkslag, utgått från en enda urstam, som, enligt nyare forskningar, väl icke längre bör sökas ensamt från kaukasiska stammen; men dock i en egen ras, som genom blandning af kaukasiskt, mongoliskt och malajiskt, tyckes hafva bibehållit sin typ, och därför nu blifvit allmänt upptagen i vetenskapen under namn af "amerikansk ras." Huru aflägsnad trakterna än äro från hvarandra, så finnes dock relativt ganska liten skillnad på Indianerna. Änskönt rått och guturalt, har Indianernes språk medelst dess många vokaler icke något obehagligt ljud*). Synnerligen påfallande är den stora och vidt spridda likheten i räkneselementet hos Amerikas infödingar; det är ett femsystem, motsvarande antalet af fingrarna, medelst hvilka menniskan kan försinliga zifferuppgifter utan ord. För dessa zifferor behöfver man blott fyra olika namn från 1 till 4; fem heter deremot en hand. Nu räknar man alltid vidare med de fyra första ziffernamnen till tio, som äro två händer; från tio till två händer och en fot, eller femton, och så vidare till två händer och två fötter eller 20; tjugo heter en "man" och nu räknar man vidare efter 20; d. ä. två män äro 40, tre män 60, o. s. v. Stora, obestämda summor angifva Indianerna ofta med djur, t. ex. Irokeserna nämna en fisk, Sioux-indianerna ett piggsvin, när de vilja beteckna en sådan summa, och nästan alla nordamerikanska folkslag beteckna med en sammanböjd orm totalsumman af en stams medlemmar eller en hys invånare. (Forts.)

*) För att om Indianernes språk erhålla ett någorlunda begrepp, bifoga vi här ett prof af detsamma: "Fader vår" i meliceternas dialekt.

Me-tax-sen' a spum-keek ay-e-en sa-ga-mow-ee tel-mox-se'en tee-e-wee-so-keek. Cheep-looke wee-keey-u-keek spum-keek-taun e-too-chee saus-too leek, spum-a kay-e'en. Too-keep-nauk-nameen kes-e-kees-shah-keel wek-a-yeu leek el-me kees-kaak-keel mets-min a-woo-lee. Ma-hate-moo-in ka-te a-le-wa-nay-ool-te'ek el-mas we-chee a keel me-koke-may-keel ne-ma-hate-hum-too-moo-in.

Orden uttalas som i tyskan, blott att *x* höres så mycket guturalt som möjligt, *a* dåst som ett mellanting af *o* och *u*, ofta höres det till och med som *u*; *w* uttalas nästan som på engelska.

SCEN UR INDIANERBIFVET.

(Hämndropet.)

Marias Himmelfärd.

MARIAS HIMMELSFÄRD.

(Altartafeln af Murillo.)

Marias Himmelsfärd.

Målning af Murillo.

Den auktion, som i sednare hälften af sistlidne halfår egde rum öfver marskalken Soult's galleri, var en vigtig händelse i konsthistorien och tillika en för den aflidne napoleonske generalens karakter icke särdeles berömvärd erinring om plundringen af Sevillas konstskatter. Soult's samling bestod företrädesvis af Zurburans, Morales och Murillos pensel, och innehöll af den sistnämnde konstnären, (den störste Spanien framfött), utom ett antal mindre betydande, åtta tafflor, som räknas bland de mest fulländade, han skapat, och var det att beklaga, att plundringsbegäret icke lät dem förblifva i de rum, konstnären för dem bestämt, så är det ännu mer att beklaga, att de vid försäljningen icke blefvo tillsammans, utan spridde öfver hela världen.

Bartolomeo Esteban Murillo, fursten för Sevillas skola, föddes år 1613 i Pilas, en liten by i närheten af sistnämnde stad. Han erhöll första undervisningen i sin konst af en släktinge vid namn Juan del Castillo, och verk från denna hans första period bära pregeln af den tiden i Spanien rådande florentinska smaken. År 1643 begaf han sig till Madrid, der hans berömde landsman Diego Velasquez blef hans lärare och som tillika förskaffade honom tillstånd att kopiera de i Escorial befalliga målarverk, bland hvilka de af Titian, Rubens och van Dyck isynnerhet drogo honom till sig. År 1645 återvände han till Sevilla, der han genom sitt manér, som på visst sätt var en sammansmältning af de ofvannämnde mästarnes egenheter, väckte allmänt uppseende. Hans glansperiod inträffade 1629 och 1630, under hvilken tid han fullbordade sina åtta stora tafflor, "Barmhertighetens verk," hvilka utmärka sig genom förträfflig komposition, riktigt perspektiv och ovanligt vacker färgblandning. Arbeten af liknande fullkomlighet voro hans 28 bilder för Sevillas kapucinerkyrka, hvilka sednare kommo till Amerika. Hans verk betecknade det högsta steg, naturalismen kan uppnå, nemligen den, hvarest karakteristiken blir skönhet. Derfor förstod han också att gifva sina Madonnor ett behag, som kan jämföras med Raphaels. Han stod genom sin konst mycket väl anskrifven vid hofvet, och hans beröm spridde sig öfver hela Spanien, och derifrån öfver största delen af Europa. Från år 1660 var han president vid Madrids konstakademi, och hans anseende steg så högt, att en af Spaniens ministrar anhöll om hans

systems hand. Under utförandet af en stor altartaffla för kapucinerne i Cadix, hvilken förställde den heliga Catharinas förlofning, dog han år 1685 tillfölje af ett olyckligt fall. Han hade många elever, men hvilka alltför snart afveko från den stora mästarens stil.

Saltkaret.

(Efter en sann händelse.)

(Forts. o. sl. fr. N:o 34.)

"Ack, hvad hjälper det! Sådana djeflar äro icke ensamma. De ha alltid sina onda andar med sig. Han vill nog låta dem komma, när tiden är inne, när han hvisslar, eller — Gud vare med oss — när han gör sina tecken!"

"Det skola vi genast afhjelpa," sade mannen. "Tag kritan och friska upp koret öfver dörren, och låtom oss rita upp ett par nya. Om han är den, du tror, skall det snart visa sig; sådana tecken kan han hvarken se eller tala. Jag vill taga ned bibeln och psalmboken!"

Suckande gick värdinnan med kritan till dörren. Men han hemtade de båda gamla böckerna från hyllan öfver kakelugnen.

"Han beder!" berättade Lena, i det hon nu inträdde.

"Hvem?" frågade modren; "djefvulen?"

"Främlingen," svarade Lena, "nej, nu är jag vid godt mod. Men förr, då han begärde min underskrift med blod —"

"Nå, der ha vi det!" ropade modren, och kritan föll ut ur den höjde handen.

"På skämt, bästa mamma! på skämt. Sedan ville han ha saltkaret; men det var väl heller icke hans allvar. Det måste vara en rik kurre! men god är han säkert, ty han beder så uppriktigt. Jag har tydligen hört det, då jag ännu en gång gick förbi hans dörr."

"Nå ser du, mor," sade värden med lättadt hjerta och lade åter de afdamnade andliga besvärjelse-böckerna på deras plats, "härvidlag är vårt bekymmer idel dårskap, en djefvul beder icke!"

"Ja det är mig väl den rätta bönen!" svarade modren; "jag kan icke låta bli att

darra; och kort och godt, det står ej riktigt till med honom. Jag tror, hvad jag ser!"

"Och ser, hvad du tror!" brummade värden. "Jag är utomordentligt glad, att människan icke är någon djefvul."

"Jag ock, far!" ropade Lena.

Fadren gick lugnad till sängs. Men mor och dotter måste ännu en gång först lyssna i närheten af gästens dörr.

Följande morgon infann sig den gamle mycket tidigt i gästrummet. Han hade förut åter bedit så andägtigt, så högt och rörande och till och med sjungit sin morgonpsalm, att alla trädde honom oförskräckt tillmöte och önskade honom ett vänligt god morgon. Detta föranledde gubben, att åter erbjuda sitt penningelån. Huru stort än begäret dertill var hos husets herre — Lena gaf sitt medgifvande tillkänna medelst ryckningar i faderns rock — så var dock en blick från husets herrskarinna, som ännu alltjemt var mistrogen — tillräcklig för honom att gifva ett nekande svar.

"Nå, så lefven då samt och synnerligen väl!" önskade den gamle. Sedan han ur en skinnpung betalt den lilla förtäringen, räckte han värden handen, skakade henne hjertligt, tog sin kappsäck, som husmodern ännu alltjemt betraktade med fasa, och ämnade att gå. "Lef väl, Lena lilla! Saltkaret har jag lemnat kvar. Var alltid snäll, så skall det gå dig väl." Dermed gick han. Tårarne kommo far och dotter i ögonen, och till och med modren kunde icke dölja sin rörelse vid detta korta afsked. Långe sågo alla tre efter den ensamme vandraren, till's han på vägen till Weimar försvann för deras ögon.

Nu mognade värdens beslut till handling. Fort kastade han på sig rocken, tog käpp och hatt samt ilade, innan hustrun kunde tänka och hindra det, efter den gamle. Han hade dessutom ett göromål i staden. Äfven var han nyfiken att få se resultatet af rekrytlottningen. Om han än icke ville tillstå det, så var dock guldsmeden honom kär. Ovissheten om hvilket nummer han skulle komma att draga, lät honom ingen ro. Och den gamle — hvarthän manne han gick? — hvem kunde han vara? — Allt detta förtjente väl en tur till staden. Hustrun blef rädd, då hon såg honom ila ditbort. Men Lena gladdo sig deröfver i tysthet. Det var, som om den gode fadrens närvaro hos Fritz skulle bringa den sednare lycka. I hemlighet räknade hon äfven i nödfall på fadrens lätttrörde medlidande.

Den gamle hade gått tappert på och hade ett stort försprång. Värden i Schöndorf följde honom på genstigar och lät honom icke ur ögonsigte. Det var ännu icke fullkomligt dager. En lindrig rysning öfverföll honom, då han kom i närheten af den så kallade "torra bäcken". Detta, af några videbuskar sparsamt omgifne, sum-piga ställe på vägen, var redan då illa känt, likasom nu. Alla slags rykten om vilsefarande, hängde, om tomtgubbar och uppenbarelser hafva inhöljt detsamma i en slöja af spökhistorier. Närheten af denna hämska ort, icke långt derifrån den lille, ifrigt med händerna gestikulerande och, som det tycktes, med sig sjelf talande gubben, hans hustrus fasa — allt detta tillsammans väckte, som sagdt, hos honom en lindrig rysning.

Snart hunno de staden. Der var det redan mycket lifligt. De inkallade bondgossarne drefvo i stora skaror omkring på gatorna, och sökte genom tilltvingad munterhet ingifva hvarandra mod till den förestående patriotiska lottdragningen. Mången som väl äfven af entusiasm för fäderneslandet tagit sig litet för mycket till bästa, exarcerade i glädjuset och öfvade sig på förhand uti retirerande och avancerande, riktigt nog något osäkert och oskickligt.

Den gamle vandrade med sin kappsäck lugnt förbi de höjtande fosterlandsförsva-rarne; värden i Schöndorf alltid efter.

"Jag undrar hvartåt han går?" tänkte han. Beslutet att tala med honom, så snart han om honom inhämtat närmare under-rättelser, vann allt mer och mer insteg. Tillbudet att få låna penningar jemte erinringen om den stackars Fritz, blef allt mer och mer lockande för hans själ. — Genom Jacobsgatan öfver torget hunno de slutligen till det så kallade "Bornberg."

Redan fruktade värden, att den lille skulle gå ut genom stadens andra port, då gubben plötsligt försvann i ett hus. Den förföljande ställde sig på något afstånd midt emot ingången och väntade. Förgäfves; den som icke kom ut, var den lille gubben. Efter långt väntande såg han sin ifrågasatte måg, guldsmeden, smyga sig sorgsen förbi; han bar redan tecknen på sitt nya stånd, sabel och patronkök, och såg ut, som om han vore sjuk. Men det hade icke hulpt honom; ty regementsfältskären och doktorn hade undersökt allt, blott icke den lidande delen — hjertat. Redan hade af sorg och förtviflan hans friska kinder bleknat.

"Fritz! Fritz!" ropade den postande vär-

den från sin observationspunkt. Med för-våning varseblef den ropade Lenas far.

"Alltså dragit en olycklig lott? Stackars Fritz! Nå, vänta blott, vi skola väl snart skaffa råd; nu hjälper det icke! Kom och gå ditin med mig!"

Han gick förut in i det betecknade huset, det samma i hvilket den gamle inträtt. Viljelös och stum följde den modfällde rekryten, men, o ve! huset — ett hörnhus — hade dubbel in- och utgång, fram- och baktill. Förskräckt stod den sökande och betraktade den andra dörren. I första förtretten berättade han för Fritz hela historien med främlingen, huru denne erbjudit sig att göra penningeförskott, huru de nu kunna begagna den erbjudne summan till lösköpande från tjenstgöring, om de blott kunde finna den förlorade.

Sedan de förgäfves genomsökt hela huset, vandrade de omkring i stadens alla gator. Förgäfves; främlingen var icke att se. Det felslagna hoppet bragte begge närmare till hvarandra. Fritz fick permission och följde med hem till Schöndorf.

Hemma i värdshuset voro alla i bestörtning och förfäran. Redan på långt afstånd kommo de hemmavarande värden och Fritz tillmötes; Lena grät och skrattade öfver hennes Fritz' nya hederstecken, som till hans öfriga ekipering stucko så löjligt af; men modren hade för dessa saker intet öga.

"Der har du't," tillropade hon den förskräckte mannen, "med din misstänkte gubbe! Sade jag icke, att det icke stod rätt till med honom; antingen har han den onde i sig eller ock är han hia sjelf! Gud stå oss bi i all evighet, att han bara icke kommer tillbaka! Det han vidrört, har blifvit rostigt. Kom bara in och se på saltkaret!"

Med dessa ord drog den ifriga husmodern sin förvånade man in i rummet. Der såg han nu, icke utan fasa, det stora, gamla saltkaret stå på bordet, glänsande och likasom alldeles nytt. Sedan han länge och på afstånd hade tigande betraktat det, vågade han slutligen taga det i handen. Ja, ja, det var af form och inskription detsamma. Han gnuggade sina ögon som om han drömde — det var och blef saltkaret.

"Nå, gubbe, hvad säger du om detta?" afbröt honom hustrun, "är det icke klart som solen, att karlen är — Gud vare med oss!"

"Så gif hit för roskull!" sade nu guldsmeden, som åsynen af den tvetydiga me-

tallen eller hans krigiska tecken gjort modig. Beslutsamt upptog han ur fickan sin proberare, som han alltid bar på sig.

"Mor! mor!" ropade han, och hans hand sjönk ned.

"Nå? nå?" frågade de andra nyfiket; "hvad är det?"

"Rent guld!" stammade guldsmeden i en högtidlig, sakta ton.

"Bevare oss Gud! Djefvulen! Kast det ut!" skrek modren.

"Åh nej, mor!" lugnade Fritz; "sådant kastar man ej ut. Se hellre efter, der det stått. Det visar tydliga spår, att det har tillgått ganska naturligt. Den gamle var ej guldmakare, utan blott en guldsmed likasom jag — nej, icke som jag; skickligare än jag, ty jag har så ofta haft den der gamla, rostiga tingesten i handen och dock icke upptäckt något. Men det var i alla fall Lenas skull; ty jag hade blott ögon för henne."

Lena hade emellertid gått in i den gammles rum och verkligen funnit spår efter en nattlig chemisk operation. Främlingen hade ostridigt upptäckt värdet af det fula kärlet och använt en del af natten, för att utkoka det, eller på något annat sätt borttaga dess osnygga yta. Det låg ännu kvar kol, som han tycktes hafva hemtat från köket.

Familjens rädda förvåning förbyttes nu i glädje och hänryckning. Far och mor, dotter och son föllo omvexlande hvarandra om halsen.

"Nå, nu skall du icke vara soldat," jubilerade värden. "Du skall vara och förblifva en guldsmed!"

"Och en sådan guldsmed sedan!" ropade Lena och kastade sig till hans bröst. "Det kallar jag en början."

"Vi flytta nu," menade modren, "med de unga in till staden!"

"Det blir icke något af!" bestämde fadren. "Nu måste vi ju stanna här, för att vänta på gubben. Han talade ju om att komma tillbaka!"

De hafva länge väntat honom. Han har icke kommit tillbaka, och sedan hafva de laggt sig att dö.

Slut.

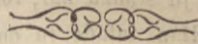
Victoria-hotellet i Dresden.

Victoria-Hotellet i Dresden.

Den 1:e Juli d. å. öppnades Victoria-hotellet i Dresden.

Hotellet är, såsom vår bild visar, byggt i en rik palatslik styl. En vacker trappa förer upp till platformen, från hvilken man har en förtjusande utsigt öfver Dresden och de i fjärran uppstigande bergen i sachsiska Schweiz.

Hela huset, innehållande 150 rum, är på det bekvämaste och smakfullaste inrättadt.

En kuriositet.

Medelålderns kaligrafer funno ett synnerligt behag uti att utföra hela figurer med *ett enda drag*. Man vet icke, hvilket man mest skall beundra, antingen det stora tålmodet eller den stora skickligheten. Bifogade tyska riksörn är här på ett litet prof: det hela utgöres af ett enda drag, som

Nästa N:o utgifves den 5 September.

Kaleidoskop.

Vigsel på hafvet. Ett skepp, som öfverförde skottska utvandrare till Quebec, hade tvenne dagar varit på sjön, då en ung flicka, som hittills hållit sig gömd, kom gråtande upp på däck, steg fram till kaptenen med sin älskare, och berättade, att de voro hemligt förlofvade, men att den unge mannens föräldrar icke velat samtycka till deras förening och därför skickat honom till Amerika. Hon hade flytt för att dela hans öde. Hon bad nu kaptenen ställa till bröllop, på det hon ej måtte gifva anledning till förargelse. Kaptenen hade ingenting deremot, utan

lät ett tu tre uppsätta ett giftermälskontrakt och öfverlemnade på fördäcket, i närvaro af passagerare och besättning, de båda älskande åt hvarandra. Efter denna vigsel blef det unga paret helsadt af en kanonsalfva och ett trefaldigt hurra.

